

ת"פ 65130/06/19 - מדינת ישראל נגד חנה רבקה דיין

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ת"פ 65130-06-19 מדינת ישראל נ' דיין
בפני כבוד הסגן הנשיא השופט צבי פרנקל

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד מאשה שניאור
נגד
חנה רבקה דיין
המאשימה
הנאשמים

גזר דין ללא הרשעה

1. כאמור בדיון היום, הנאשמת הודתה בעבירות שיוחסו לה בכתב האישום ולפיהן בהיותה מנהלת ובעלים של עסק המכונה "דפוס שדרות דרום" העסיקה את העובדת מעיין הירשפלד בין התאריכים 4/15 ועד 12/15 כגרפיקאית. בחודש 12/15 סיימה העובדת את העסקתה ולא קיבלה את שכרה עבור חודש זה, במשך כל תקופת עבודתה של העובדת ניכתה הנאשמת כספים משכרה לטובת קרן פנסיה המופעלת על ידי חב' ביטוח כלל. הנאשמת לא שילמה לעובדת את שכרה עבור חודש 12/15 ולא העבירה את הכספים שנוכו משכרה של העובדת לקרן פנסיה עבור חב' ביטוח כלל.

2. הנאשמת הודתה בעובדות וטענה שלא שילמה את משכורת חודש 12/15 מאחר שנקלעה למצוקה כלכלית ולכן גם לא העבירה את כספי הניכויים לחברת הביטוח. עם זאת הנאשמת הציגה את ההסכמה אליה הגיעה עם העובדת במסגרת תביעת העובדת בבית הדין לעבודה בתיק ד"מ 11423-07-16 מיום 6.11.16 על פי ההסכמה שקיבלה תוקף של פסק דין שילמה הנאשמת לעובדת סך של 17,200 ₪ עבור פיצוי בגין אי הפרשה לפנסיה, משכורת חודש דצמבר והלנת השכר. הנאשמת טענה שיש לבטל את כתב האישום משום עינוי הדין ושיהיו הזמן כאשר העבירה נעברה בשנת 2016 וכתב האישום הוגש רק בחודש יוני 2019 וכן טענה שהמאשימה ביקשה להגיע עמה להסדר מותנה אך חזרה בה לאחר מכן. הנאשמת הוסיפה שלא היה לה ניסיון עסקי, היא פתחה את העסק לאחר פרישתה מהוראה בגין 55, העובדת הייתה עובדת יחידה שעבדה אצלה, היא חד הורית, מצבה הרפואי והכלכלי קשה מאוד, היא צירפה אישורים רפואיים על שני שברים בקרסול שעברה באותה שנה, כתוצאה מהם היא הייתה מגובסת והייתה מרוחקת לביתה. הנאשמת צירפה אסמכתאות לגבי מצבה הכלכלי ובכלל זה שהיא נמצאת במצב של איחוד תיקים בהוצל"פ, היא מוגבלת בבנק, אין לה אישור להשתמש בכרטיס אשראי ובהמחאות.

3. ב"כ המאשימה אישרה שהיה ניסיון להגיע עם הנאשמת להסדר מותנה אך לצערה על פי הנחיית הממונה אי אפשר היה להגיע להסדר מותנה, מה גם שבהסדר המותנה הוצע לנאשמת לשלם קנס בשיעור של 29,200 ₪ אך הנאשמת אמרה שהיא לא יכולה לעמוד בסכום כל כך גבוה.

4. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי בנסיבות תיק זה ניתן להסתפק בחיוב הנאשמת להתחייב להימנע מביצוע העבירה תוך הימנעות מהרשעתה, בהתאם לסעיף 72(ב) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

5. אכן, הכלל כי אדם שנמצא כי ביצע עבירה פלילית - יורשע. החריג לכלל הוא הימנעות מהרשעה, המקרה שבפנינו נכנס בגדרי החריג.

בחינת "העושה" ו"המעשה" במקרה שבפנינו מלמדים על חריגותו של המקרה.

בחינת "העושה" מלמדת כי מדובר בנאשמת נורמטיבית ביותר שפרשה מהוראה בגיל 55, כיום היא בת 62, הנאשמת פתחה עסק קטן בעיר שדרות בו העסיקה עובדת אחת, אותה עובדת בגינה הוגש כתב האישום. הנאשמת פתחה את העסק כדי לפרנס את עצמה אך לא הצליחה בשל נסיבותיה האישיות ובכלל זה מצב רפואי שלה ופטירת אמה ז"ל והצורך לטפל בה לפני פטירתה.

בחינת "המעשה" אף היא מלמדת על כך שמדובר באירוע חריג. מבלי להקל ראש בחומרתו, הנאשמת הסבירה שלא היה לה אמצעים לשלם את שכרה האחרון של העובדת וניסתה לשלם לה לאחר מכן אך העובדת נמנעה מלדבר כמה עד להגשת התביעה בבית הדין לעבודה שם כאמור הנאשמת שילמה לעובדת סך של 17,200 ₪. בהסכמת הצדדים שקיבלה תוקף של פסק דין.

6. אף מבחינת השלכת ההרשעה על הנאשמת עולה כי הרשעה תגרום לנאשמת נזק בלתי מידתי העולה על האינטרס הציבורי שבהרשעתה, בשים לב לחומרת העבירה בה הורשעה. אני סבור שהרשעה בנסיבות החריגות שבפנינו תהיה לא מידתית ואף החלטתי שלא לבקש תסקיר מבחן בעניינה של הנאשמת. אין הכרח בחוק לקבל תסקיר מבחן, השתכנעתי מהמסמכים שצירפה הנאשמת ומהנתונים בתיק כי עניינה עומד במרבית המבחנים ששרות המבחן היה בודק במסגרת תסקירו כאמור בהלכת "כתב" (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פד"י נב (3) 337). בהלכת כתב פירט המשנה לנשיא השופט שלמה לויין את רשימת השיקולים שאמורים להנחות את שירות המבחן עת נדרש להמליץ בשאלת ההרשעה:

א. האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם?

ב. מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה?

ג. מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד?

- ד. מידת הפגיעה של העבירה באחרים.
- ה. הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות.
- ו. האם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או האם מדור בהתנהגות מקרית?
- ז. יחסו של הנאשם לעבירה, האם נוטל הוא אחריות לביצועה? האם הוא מתחרט עליה?
- ח. משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם?
- ט. השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם.

7. בחינת ענייניה של הנאשמת מלמדת כי הנסיבות שהעבירה בוצעה היו בשל קושי כלכלי, הפגיעה בעובדת כאמור תוקנה, הסבירות שהנאשמת תעבור עבירה נוספת מסוג העבירות שביצעה, קלושה לאור העובדה שהיא נמצאת ממילא בהליך של איחוד תיקים ומוגבלת בבנקים. ביצוע העבירה על ידי הנאשמת אינו משקף דפוס של התנהגות כרונית, הנאשמת נטלה אחריות לביצוע העבירה, התחרטה עליה ואף כאמור פנתה לעובדת לפני הגשת התביעה על מנת להגיע עמה להסדר. גם אם הנאשמת לא הצביעה על נזק קונקרטי כתוצאה מהרשעתה ברור שבגילה - ילידת 1958 ולאור נסיבותיה האישיות, הרשעה תפגע בסיכויי שיקומה והחלטתי להעדיף את האינטרס השיקומי של הנאשמת על האינטרס הציבורי בהרשעתה. השתכנעתי שהרשעה תשפיע על הדימוי העצמי של הנאשמת. אין להתעלם מחלוקת הזמן מאז שבוצעו העבירה ועד להגשת כתב האישום. אף המאשימה עצמה סברה שיש בנסיבות המקרה הייחודי שבפנינו אפשרות להגיע להסכמה של הסדר מותנה והראיה שנוהלו מגעים בין הצדדים בעניין זה שכאמור לא הבשילו לכדי הסכם.

8. כפי שקבע בית הדין הארצי לעבודה בע"פ 49519-05-19 **בוחבוט נ' מדינת ישראל** מיום 12.1.20, בסעיף 20 לפסק הדין יש לקחת בחשבון במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות את העובדה שמדובר בעסק משפחתי קטן ובשונה מטיבן של העבירות כלכליות והתכלית הניצבת בבסיס מדינות ענישתן, קיים קושי להניח כי בבסיס התנהלות הנאשמת עמד אינטרס כלכלי או ניצול לרעה של כוחה ומעמדה.

9. לאור כל האמור אני נמנע מלהרשיע את הנאשמת. מדובר בנסיבות ייחודיות מצטברות במקרה שבפנינו: גילה, מצבה הכלכלי, מצבה הרפואי, חלוקת הזמן מביצוע העבירה והעובדה שהנאשמת שילמה את מלוא השכר והפיצוי לעובדת. כאמור הרשעה בנסיבות ייחודיות אלה תהיה לא מידתית ואני כאמור מעדיף את האינטרס השיקומי של הנאשמת. חומרת העבירה אינה שיקול יחיד, יש לגזור את הדין על פי נסיבות כל מקרה ומקרה ועל פי מידותיו של הנאשם העומד לדין, מעמדו של ערך השיקום הוא רכיב בשיקול אי הרשעה.

8. הנאשמת תתחייב בפניי על התחייבות בסך של 200,000 ₪ להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעה למשך שנה מהיום.

ניתנה היום, י"ט טבת תש"פ, 16 ינואר 2020, במעמד הצדדים